

Yttrande över promemorian Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd

Region Kalmar län har beretts möjlighet att yttra sig över Socialdepartementets departementsskrivelse 2023:23 Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd.

Yttrande

Övergripande kommentarer

Region Kalmar län ser positivt på att mindre företag ska ha lätt att etablera sig i glesbygd. De privata vårdgivarna utgör ett viktigt komplement till den offentliga vården, och bidrar positivt till ökade förutsättningar för en mer jämlik vård i hela länet.

Kommentarer till förslagen

5.1 Upphandlade myndigheter ska beakta mindre företags möjligheter att delta i upphandlingar av hälso- och sjukvårdstjänster

Region Kalmar län avstyrker förslagen i 5.1 att upphandlande myndigheter ska ta fram riktlinjer för hur mindre företags möjligheter att delta i upphandlingar ska beaktas, hur dessa ska dokumenteras i varje enskild upphandling samt att Konkurrensverket ska bemyndigas att kontrollera riktlinjernas efterlevnad.

Region Kalmar län ställer sig frågande till i vilken mån förslagen bidrar till att uppnå syftet. Inom utredningen har samtal förts med privata vårdgivare, där den omfattande kravställningen på vårdgivare och bristen på förutsägbarhet lyfts som de två främsta hindren. Enligt utredningen har den upphandlingsrättsliga lagstiftningen inte lyfts av privata vårdgivare som ett hinder för etablering i glesbygd.

Region Kalmar län ser inte heller att det är ändamålsenligt att i lagstiftning detaljreglera via till exempel CPV-koder. De angivna CPV-koderna omfattar därtill såväl hälso- och sjukvårdstjänster som en mängd sociala tjänster och veterinärtjänster. Det finns ingen motivering eller förklaring till varför även dessa tjänster skulle omfattas av bestämmelsen.

Genom de föreslagna ändringarna påverkas valfriheten i hur upphandlingar ska utformas. Det gör även upphandlingarna mer komplexa med fler parametrar, vilket bedöms öka den administrativa bördan för både upphandlande myndigheter och privata vårdgivare. Det riskerar även att försvåra upphandlingarna och minska bredden av intressenter. Detaljstyrningen riskerar även på sikt leda till att regelverken kompliceras så mycket att fler upphandlingar fastnar i utdragna rättsprocesser.

Det bör även beaktas att stora ändringar i Lagen om offentlig upphandling gjordes så sent som 2022.

5.4 Lag (1993:1651) om läkarvårdsersättning och Lag (1993:1652) om ersättning för fysioterapi med tillhörande förordningar ska upphävas
Region Kalmar län tillstyrker förslaget att upphäva Lag (1993:1651) om läkarvårdsersättning och Lag (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, med tillhörande förordningar.

Regionen anser att etablering enligt den nationella taxan bidrar till ojämlig vård, eftersom systemet inte förmår säkra kvalitet och patientsäkerhet. I många fall kan insynen i verksamheten vara så begränsad att det kan leda till reella risker. Därtill gäller anslutningen på obestämd tid med en mycket låg risk för uppsägning, vilket kraftigt begränsar regionernas möjligheter att agera på bedömda risker.

Region Kalmar län anser vidare att den föreslagna övergångsperioden är orimligt lång mot bakgrund av systemets brister. En övergångsperiod på 36 månader bedöms vara fullt tillräcklig, och även räcka för regionerna att tillsammans med verksamheterna ingå avtal under Lag (2016:1145) om offentlig upphandling i de fall det är aktuellt.

Därtill bör möjligheten till nya ersättningsetableringar upphöra redan vid beslut om upphävande av Lag (1993:1651) om läkarvårdsersättning och Lag (1993:1652) om ersättning för fysioterapi.